

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Institution: NaturErhvervstyrelsen

Kontor/initialer: Fiskerikontoret/ PBJE/ ANBO

Sagsnr./dok.nr.: 2011-00718/118599

Dato: 27. oktober 2011

REFERAT

**Ekstraordinært møde i Udvalget for Muslingeproduktion den 7. oktober 2011,
kl. 11-13 i NaturErhvervstyrelsen, Langelinie Allé**

Deltagere:

NaturErhvervstyrelsen	Mik Jensen (formand), Søren Palle Jensen, Anja Gadgård Boye, Pernille Birkenborg Jensen
Danmarks Fiskeriforening	Henrik S. Lund, Ole Lundberg Larsen
Centralforeningen for Limfjorden	Jan Hansen
Dansk Ornitologisk Forening	Knud Flensted
Danmarks Naturfredningsforening	Henning Mørk Jørgensen, René La Cour Sell
DTU Aqua	Per Dolmer, Mads Christoffersen
Skaldyrscentret	Jens Kjærulf Petersen
Danish Seafood Association	Søren Mattesen
Konsumfiskeindustriens	
Arbejdsgiverforening	Jesper Toft

Dagsorden

1. Velkomst v/ formand Mik Jensen
2. Præsentation af den lette skraber v/Per Dolmer
3. Drøftelse af konsekvensvurderinger
4. Drøftelse af høringssvar
5. Drøftelse af NaturErhvervstyrelsens vilkår for fiskeri efter blåmuslinger
6. Drøftelse af NaturErhvervstyrelsens krav om anvendelse af den lette skraber i omplantningsfiskeriet
7. Status vedr. fiskeri efter østers i Nissum Bredning
8. Evt.

Referat

Ad 1. Velkomst v/Mik Jensen

Mik Jensen bød velkommen til det ekstraordinære møde, der var indkaldt med henblik på, at drøfte vilkårene for muslingefiskeri i Natura 2000-områderne Løgstør Bredning og Lovns Bredning, samt det indkomne høringssvar fra Danmarks Fiskeriforening, Centralforeningen for Limfjorden, Foreningen MuslingeErhvervet og Danish Sea Food Association til de udarbejdede konsekvensvurderinger. Høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening blev udleveret under mødet.

Mik Jensen er ny formand for udvalget idet den tidligere formand Birgit Bolgann er gået på pension.

Danmarks Fiskeriforening mente ikke, at rulleplanen har været overholdt i forbindelse med modtagelse og udsendelse af konsekvensvurderinger for det ansøgte fiskeri efter blåmuslinger i Limfjorden for den kommende sæson. Ifølge rulleplanen skal konsekvensvurderingerne foreligge senest den 15. august, således at fiskeriet kan igangsættes den 1. september.

Mik Jensen oplyste, at situationen i år er anderledes på grund af den parlamentariske situation.

Mik Jensen orienterede kort om den fusionsproces, der i øjeblikket er i gang i Fødevarerministeriet. Fiskeridirektoratet er fusioneret med Plantedirektoratet og FødevarerErhverv til den nye styrelse NaturErhvervstyrelsen. Den tidligere direktør i Fiskeridirektoratet, Anders Munk Jensen, er ny vicedirektør i NaturErhvervstyrelsen og har blandt andet ansvaret for fiskeri.

Dagsordenen blev godkendt og der var efterfølgende en kort bordrunde, hvor de enkelte mødedeltagere præsenterede sig selv.

Ad 2. Præsentation af den lette skraber v/ Per Dolmer, DTU Aqua

Per Dolmer præsenterede den lette muslingeskraber, som er udviklet i samarbejde med Danmarks Fiskeriforening, Centralforeningen for Limfjorden og Dansk Skaldyrscenter.

Rammevægten for den lette muslingeskraber er 50 % af rammevægten for hollænderskraberen som hidtil har været anvendt. Dermed er redskabsmodstanden væsentligt reduceret. Samtidig har den lette skraber en højere fangsteffektivitet, end det er tilfældet med hollænderskraberen. Dermed påvirker den lette skraber et mindre areal ved fangst af samme mængde muslinger. Den lette skraber fanger ca. 50 % af den mængde mudder og sediment hollænderskraberen fangede, hvilket er afspejlet i antal skylninger krævet: 6-8 skylninger i forhold til 14-16 skylninger.

Ovenstående forhold taget i betragtning er den lette skraber mere miljøvenlig.

Danmarks Naturfredningsforening kvitterede for, at den lette skraber er mere miljøvenlig overfor arealpåvirkning og ophvirvling af sediment. Foreningen efterlyser imidlertid undersøgelser af de biologiske elementer og henstiller til at disse undersøges.

Per Dolmer var enig i Danmarks Naturfredningsforenings betragtninger og påpegede, at det ville være hensigtsmæssigt at foretage disse undersøgelser i de to Natura 2000-områder i Limfjorden.

Ad 3. Drøftelse af konsekvensvurderinger

1) Præmisser for konsekvensvurderingerne v/Anja Boye

Anja Boye orienterede om præmisserne for denne sæsons konsekvensvurderinger. Modsat tidligere år har Fiskerikontoret i år fastlagt vilkår om dybdegrænse for fiskeriet forud for bestilling af konsekvensvurderingerne. Dybdegrænsen på 5 meter (enkelte steder 6 meter) er fastlagt på baggrund af rådgivning fra DTU Aqua om ålegræssets udbredelse i de to Natura 2000-områder. Formålet med en fastsættelse af dybdegrænsen inden bestilling af konsekvensvurderingerne er, at få målrettet den påvirkning fiskeriet har på udpegningsgrundlaget i habitater som fx makroalger. Konsekvensvurderingen tager dermed udgangspunkt i den dybdegrænse NaturErhvervstyrelsen, som udgangspunkt vil stille som minimumsgrænsen. Dybdegrænsen skal tage hensyn til ålegræssets udbredelsesmulighed og sikre, at fiskeriet ikke er til hinder for udbredelsen deraf.

Endvidere har NaturErhvervstyrelsen stillet krav om anvendelse af den lette skraber i Løgstør Bredning og Lovns Bredning. Dermed er der taget højde for den højere fangsteffektivitet, som den lette skraber har og den heraf afledte lavere arealpåvirkning.

Dansk Skaldyrscenter stillede spørgsmålstegn ved ålegræssets udbredelse i de to Natura 2000-områder, idet langt størsteparten af levende ålegræsskud, ifølge Jens Kjærulf Petersen, dør om vinteren. Under 1 pct. af det frøspirrende ålegræs overlever. Ifølge Jens Kjærulf Petersen er vegetativ formering den vigtigste parameter for ålegræsudbredelsen.

NaturErhvervstyrelsen fremhævede, at det er en forpligtigelse at beskytte ålegræsset og sikre dets udbredelsesmulighed. Der lægges derfor en buffer til den dybdeudbredelse levende ålegræs er registreret ud til. Det blev samtidig fremhævet, at dybdegrænsen sidste år også var 5 meter i Løgstør Bredning.

DTU Aqua påpegede, at det ifølge konsekvensvurderingerne fremgår at ålegræsskud har en stor dødelighed, og at der er en lille sandsynlighed for at ålegræs formerer sig fra skud fra frøspiring, som sættes i vækstsæsonen. Denne formering, kan dog være vigtig for ålegræssets udbredelse, og kan påvirkes af muslingefiskeriet, hvis der ikke tillægges en fornuftig buffer til den registrerede udbredelse.

2) Gennemgang af de to konsekvensvurderinger v/Per Dolmer

Per Dolmer gennemgik de to konsekvensvurderinger med fokus på den effekt anvendelsen af den lette skraber har på udpegningsgrundlaget og andre habitater som ålegræs, makroalger, mv.

Muslingebestanden i Limfjorden er stigende og har været det de senere år. I samme periode er fiskeriet reduceret. Fiskeri af 30.000 tons blåmuslinger i Løgstør Bredning og 7.000 tons i Lovns Bredning vil ikke påvirke muslingebestanden, idet tilvæksten er højere end den ansøgte kvote.

Sidste år blev der landet ca. 7.000 tons blåmuslinger fra de to habitatområder, mens der blev landet ca. 20.000 tons blåmuslinger fanget udenfor habitatområderne. Dermed blev mindre end 1,5 % af habitatområdet påvirket af fiskeriet. Dette års fiskeri vil påvirke ca. 6 % af de to habitatsområder.

Der er registreret tætte forekomster af levende ålegræs ud til 4 meter flere steder i de to habitatområder. Enkelte steder er der registreret spirende ålegræs ud til 5 meter; området ved Livø i Lovns Bredning og Blinderøn i Løgstør Bredning. Med krav om anvendelse af den lette skraber vil

der være en lavere resuspension i Limfjorden, som er positivt for ålegræssets udbredelsesmulighed. Reduceret resuspension er også positivt for makroalgers vækstbetingelser.

Der blev i sidste sæson landet 2 tons sten fra Løgstør Bredning. Året før blev der ikke landet sten - ligesom der ikke blev landet sten fra Lovns Bredning. Med kravet om anvendelse af den lette skraber, vil fiskeri efter blåmuslinger ikke i samme grad foregå i områder med sten.

Danmarks Fiskeriforening og Central Foreningen for Limfjorden var generelt utilfredse med den forudbestemte vanddybde på 5 meter og enkelte steder på 6 meter. Ifølge erhvervet bør der i stedet udformes geografisk afgrænsede områder ("kasser"), som beskytter ålegræsset der hvor det forekommer, idet ålegræsudbredelsen varierer meget i de to habitatområder.

Ifølge Dansk Skaldyrcenter er konsekvensvurderingernes indikation af, at resuspension kan påvirke udbredelsen af ålegræs umulig, idet påvirkningen fra resuspensionen er lille.

Der blev ligeledes stillet spørgsmål til resuspension som følge af skrabning efter muslinger i forhold til den vindinducerede resuspension. Hertil svarede DTU Aqua, at resuspension som følge af muslingeskrab omfatter den resuspension selve skrabet medfører og den resuspension som den efterfølgende skylning medfører. Indtil videre er det kun resuspension som følge af skylning som er dokumenteret.

Dansk Skaldyrcenter præsenterede en række forbehold overfor de udarbejdede konsekvensanalyser, som centret ikke finder, er baseret på et valideret datagrundlag. Jens Kjærulf Petersen stillede sig endvidere tvivlende overfor ved det datagrundlag, DTU Aqua har anvendt. Tvivlen rettede sig især mod data om ålegræs og sigtddybde.

NaturErhvervstyrelsen henviste til præsentationen og fremhævede, at konsekvensvurderingerne er baseret på videnskabelige undersøgelser, som foretages årligt. De oplysninger, Fødevareministeriet baserer vilkårene til fiskeri på, er dermed baseret på nyeste viden.

Dansk Skaldyrcenter anbefaler, at der fremadrettet udarbejdes risikoanalyser frem for de udarbejdede konsekvensvurderinger. Risikoanalyser som i højere grad skal have fokus på effekten af fiskeriet. Denne tilgang støttedes af erhvervet.

NaturErhvervstyrelsen indgår gerne i en faglig dialog omkring den fremadrettede forvaltning af muslingefiskeriet. Fødevareministeriet afventer en tilbagemelding fra Kommissionen på den klage Danmarks Naturfredningsforening i 2008 indgav, om Fødevareministeriets forvaltning af muslingefiskeriet i Limfjorden. Hertil kommer den nye regerings ønske om en grøn omstilling af Danmark. Ved at opstille konkrete, ambitiøse og langsigtede mål og gennemføre intelligent grøn regulering, vil regeringen tilskynde virksomheder til at udvikle, teste og udbrede de teknologiske løsninger, som den grønne omstilling kræver. Det gælder også muslingefiskeriet.

Ad 4. Drøftelse af høringssvar

Mik Jensen oplyste indledningsvis, at der rettidigt er modtaget et samlet høringssvar fra Danmarks Fiskeriforening, Centralforeningen for Limfjorden, Foreningen Muslingeerhvervet og Danish Sea Food Association. Dette høringssvar var udsendt til udvalget forud for mødet.

Danmarks Naturfredningsforening har ligeledes indsendt et høringssvar, dog efter fristen den 5.

oktober 2011. Høringssvaret blev derfor omdelt på mødet og præsenteret af Henning Mørch.

Danmarks Fiskeriforening anførte, at habitatdirektivet ikke foreskriver at fiskeri ikke må foregå i Natura 2000-områder. Erhvervet føler et stigende krav om vilkår, som begrænser fiskeriet.

Danmarks Fiskeriforening m.fl. er utilfredse med den fastsatte generelle dybdegrænse på 5 meter, idet der er stor usikkerhed omkring ålegræs og dets udbredelse. Der er ikke levende ålegræs på 5 meter – på denne vanddybde forekommer der kun ålegræsstrå. Fremadrettet bør tilgangen til forvaltningen og undersøgelser af bl.a. ålegræs være flerårig, fx kunne man arbejde hen imod 2-3-årige forvaltningsplaner. Dette vil også give erhvervet bedre mulighed for investeringer til gavn for miljøet.

NaturErhvervstyrelsen oplyste, at ålegræsudbredelsen er baseret på oplysninger fra hhv. 24 transekter i Lovns Bredning og 50 transekter i Løgstør Bredning.

Danmarks Fiskeriforening orienterede udvalget om det afholdte møde med den tidligere Miljøminister, hvor basisanalyserne bl.a. blev diskuteret. I basisanalysen for Limfjorden er det anført, at der årligt er fjernet 30.000 tons sten. Dette tal er forkert og vil blive rettet til i de kommende basisanalyser.

Søren Mattesen (Vilsund Blue), henviste til habitatdirektivets bestemmelser om samfundsmæssige konsekvenser. En lukning af muslingefiskeriet i Limfjorden vil koste ca. 150-200 arbejdspladser. Med et langsigtet perspektiv vil erhvervet i højere grad have mulighed for investeringer og dermed i teknologier mv. som er mere miljøvenlige.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) krediterede endnu gang den lette skraber for at være mere miljøvenlig men anførte at undersøgelser af biologiske forhold fortsat udestår. Ifølge DN er det vigtigt, at der tillægges en sikkerhedszone til ålegræssets udbredelse. DN opfordrede til, at der fremadrettet ses på udviklingen af ålegræsset på vanddybden mellem 5 og 6 meter.

Danmarks Naturfredningsforening spurgte endvidere til lineopdræt som en mulig omstilling af fiskeriet. Søren Mattesen fra Vilsund Blue oplyste, at lineopdræt fortsat ikke er rentabelt, hvilket Danmarks Fiskeriforening bekræftede. Danmarks Fiskeriforening tilføjede tillige, at lineopdræt ikke er særlig udbredt i Danmark, da denne produktionsform ikke fungerer.

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) bemærkede, at med en vanddybde på 5 meter og enkelte steder på 6 meter vil fiskeri efter blåmuslinger ikke være i konflikt med fødegrundlag for de fuglearter, som fouragerer i Limfjorden. Angående ålegræs og dets udbredelse bør forsigtighedsprincippet anvendes. Det er vigtigt, at ålegræsset har ro i de områder, hvor det forekommer. DOF bakker derfor op om de forudsætninger NaturErhvervstyrelsen har fastlagt omkring vanddybder for de to bredninger.

Ad 5. Drøftelse af NaturErhvervstyrelsens vilkår til fiskeri efter blåmuslinger v/ Søren Palle Jensen og Mik Jensen

Søren Palle Jensen orienterede om de eksisterende vilkår som omfatter:

- Genudlægning af sten større end 2 kg i umiddelbar nærhed af fangstområdet. Sten under 2 kg skal registreres af forarbejdningsindustrien og oplysninger herom indsendes til NaturErhvervstyrelsen

- Dybdegrænse, som igen er fastsat til 5 meter i Løgstør Bredning men øget til 5 meter i Lovns Bredning. I enkelte områder er dybdegrænsen øget til 6 meter (Livø og Blinderøn). DTU Aqua udarbejder kort med angivelse af 5 og 6 meter dybdegrænserne
- Antal fartøjer pr. produktionsområde. Der må højst være 15 fartøjer pr. produktionsområde i Løgstør og 10 fartøjer pr. produktionsområde i Lovns Bredning

Mik Jensen præsenterede de nye krav til muslingefiskeriet, som for den kommende sæson omfatter:

- Krav om anvendelse af videoscans til forsøgsfiskeri. Dermed vil et mindre areal blive påvirket, idet der kun skræbes efter blåmuslinger med henblik på bestemmelse af kødprocenten
- Krav om anvendelse af den lette skraber
- Krav om anvendelse af kamera og GPS. Der er behov for dokumentation af hvor og hvornår der fiskes. Der er allerede krav om anvendelse af kameraer og GPS udstyr i Natura 2000-området i Lillebælt.

Kravet om anvendelse af kameraer med GPS udstyr blev modtaget med nogen overraskelse fra hele udvalget.

Erhvervet (Central Foreningen for Limfjorden og Danmarks Fiskeriforening) og industrien (Vilsund Blue) spurgte til baggrunden for kravet, som de mente ville forsinke igangsættelsen af fiskeriet samt være svært at imødekomme for flere fiskere på grund af økonomiske forhold.

Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening var begge meget positive overfor kravet og kunne se en række fordele ved krav om anvendelse af kamera og GPS til gavn for miljøet.

Der blev fra hele udvalget spurgt til tidsfristen for kravet samt til omkostningerne forbundet med indkøb af kameraer mv. NaturErhvervstyrelsen oplyste, at det vil koste ca. 60.000 – 70.000 kr. pr. fartøj at indkøbe og installere det krævede udstyr. Erhvervet og industrien fremførte, at et omgående krav vil betyde, at fiskeriet ikke kan igangsættes planmæssigt, hvilket vil koste arbejdspladser i lokalområdet. Hertil kommer, at flere fiskere ikke vil kunne håndtere en sådan ekstra omkostning med så kort en frist.

Udvalget spurgte til den omgående tidsfrist og muligheden for en udsættelse af fristen. DN og DOF efterspurgte en realistisk tidsfrist. Erhvervet og industrien efterspurgte ligeledes en længere frist for installation med henvisning til Lillebælt, hvor kravet blev indført over en længere periode.

NaturErhvervstyrelsen noterede udvalgets bemærkninger, som tages til efterretning.

Ad 5. Drøftelse af NaturErhvervstyrelsens krav om anvendelse af den lette skraber i omplantningsfiskeriet

Mik Jensen orienterede udvalget om Danmarks Fiskeriforenings ønske om fortsat at kunne anvende hollænderskraberen til omplantningsfiskeriet. NaturErhvervstyrelsen har vurderet, at den lette skraber også skal anvendes i omplantningsfiskeriet. Anvendelsen af den lette skraber indgår derfor som et vilkår i konsekvensvurderingerne.

Ifølge Vilsund Blue og Danmarks Fiskeriforening vil anvendelsen af den lette skraber i

omplantningsfiskeriet betyde en økonomisk udgift for erhvervet, idet den lette skraber ikke kan håndtere de samme mængder blåmuslinger som hollænderskraberen kan. Der vil derfor være behov for mere sejlads og dermed flere mandetimer, herunder mere mandskab, hvilket ikke vil gøre omplantningsfiskeriet særligt rentabelt.

DTU Aqua oplyste, at opsætning af den lette skraber på bom muligvis vil kunne modvirke den lidt lavere fangstmængde, den lette skraber har.

NaturErhvervstyrelsen ønskede ikke at genåbne sagen og diskussionen, idet den er afsluttet og begrundet overfor Danmarks Fiskeriforening. Udvalget er nu orienteret om sagen og beslutningen om anvendelse af den lette skraber i alle aspekter af muslingefiskeriet.

Ad 6. Status vedr. fiskeri efter østers i Nissum Bredning

Mik Jensen orienterede om den forgangne uges arbejde med at få en østerskvote på plads til de kommende østerskampagner i Limfjordsområdet og i København.

Der er givet en midlertidig tilladelse til fiskeri efter 10 tons østers i oktober måned. Denne kvote muliggør afholdes af de to planlagte kampagner.

Søren Mattesen stillede sig uforstående ved det praktiske i at afholde eksportorienterede kampagner, hvor fiskerne efterfølgende muligvis ikke ville kunne levere frisk fangede østers.

Fødevareministeriet er opmærksom på problemstillingen, og håber meget snart at have en afklaring på plads omkring dette fiskeri. På grund af den lave bestand og lille rekruttering har yderligere undersøgelser af bestanden været nødvendig forud for fastsættelse af kvote og bestilling af konsekvensvurdering.

Ad 7. Evt.

Danmarks Fiskeriforening fremhævede afslutningsvis, at den aftalte rulleplan ikke har været overholdt på grund af Folketingsvalget.